

To nye hyttetyper byder på forbedret arbejdsmiljø

Farehytter: Fælles for de nye hytter er, at de er højere end de hytter, der kendes normalt. Herved er adgangsforhold og tilsynsmuligheder forbedret

Af Tove Serup og Heidi Mai-Lis Andersen, Videncentret for Landbrug, Økologi

Som en del af projekt MerFriGris er der blevet udviklet to nye hyttetyper – Poca hytten til en enkelt sø, og P. Hald hytten til fire søer.

De nye hyttetyper skal være med til at indfri projektets overordnede formål omkring at øge antallet af fravænnede grise pr. årssø og reducere dødeligheden i dieperioden. Selvom de endelige produktionsdata fra hytterne først er klar i efteråret 2014, er det allerede nu muligt at sige noget om de positive effekter, som de nye hytter giver til arbejdsmiljøet.

Arbejdshøjde

Fælles for de to hyttetyper er,

at de er højere end de hytter, der kendes normalt.

Det betyder ikke kun, at mandskabet kan stå oprejst inde i hytten, men også, at det giver plads til en dør, man kan gå oprejst ind ad. Man skal derfor ikke kravle ind/ud, og man bestemmer selv arbejdsstillingen inde i hytten. Testværterne fortæller, at det er en stor fordel.

Sikkerhed og klima

Poca-hytten er monteret med to døre. Den ekstra dør, der er to-delt, fungerer både som flugtvej og som ekstra ventilations- og inspektionslem. Flugtvejen er med til at sikre arbejdssikkerheden og trygheden. Ventilationsmuligheden bidrager til et attraktivt

mærksomhed. Det kan være strøelse, foder, vand, tilsyn, behandling med videre.

Den to-delte dør i Poca hytten kan bruges som inspektionslem og giver desuden den ekstra mulighed, at der kan gennemføres et godt tilsyn uden at forstyrre. På samme måde giver fællesgangen i P. Hald hytten en god mulighed for tilsyn uden forstyrrelser.

Det bedre overblik gør det nemt at udvælge en bestemt gris for eksempel i forbindelse

P. Hald hytte er fremstillet i træ og plast og er beregnet til fire søer. De nye hytter er højere end de hytter, der kendes normalt, og det giver plads til en dør, man kan gå oprejst ind ad. Foto: Lene Thomsen

med kuldudjævning, behandling med videre.

Udfordringer

Det større rum-volumen udgør måske en risiko for et koldt klima i hytten. Det søges at kompensere herfor via varmetilførsel, og effekten testes i vinteren 2013 til 2014.

Den større plads kan også vise sig som en udfordring, når grisene skal fanges.

Storhytten med plads til fire søer kræver megen plads og kraft ved flytning. Desuden skal man være opmærksom på, at hele arealet under hytten skal være plant.

Design versus management

Man kan ikke designe sig uden om managementopgaven. En af projektværterne anslår forholdet til 75:25, må-

Projekt MerFriGris

● Projekt MerFriGris er hjemmehørende hos Udviklingscentret for Husdyr på Friland og gennemføres i et samarbejde mellem Friland A/S, Videncentret for Svineproduktion og Videncentret for Landbrug, Økologi, firmaerne Poca Glasfiber og P. Hald Maskinfabrik samt landmænd som projektværter.

● Projektet finansieres af GUÐP, Landdistriktsmidler, Promilleafgiftsfonden samt støtte fra Friland A/S og Dyrenes Beskyttelse.

● Det overordnede formål er at øge antal fravænnede grise pr. årssø ved at reducere dødeligheden i dieperioden. Dette søges nået ved at udvikle to forskellige hyttetyper og en faremarksmanual baseret på erfaringerne, der er opnået med de nye hytter samt 'Best practice' generelt.

● I begge hyttetyper registreres produktionsresultater ind til efteråret 2014 - derfor foreligger der endnu ingen produktionsdata.

ske større. Det er derfor vigtigt også at udvikle på managementdelen.

Den sværeste opgave er ofte at få overdraget viden fra erfarne medarbejdere/ejer til nyansatte. Her kan 'faremarksmanualen', som også bliver udviklet som en del af projekt MerFriGris, hjælpe både med inspiration og som opslagsværk.

klima i hytten. Der er monteret en ventilationslem med drivhus-styring. Reguleringen sker dermed automatisk, hvilket sparer den ansvarlige for en manuel reguleringsrunde.

Flere producenter har efterlyst hytter med tilhørende udendørs skyggeforanstaltning. Det ønske kan vi ikke nå at indfri i dette projekt. Hytterne, som er velisolere-

de og velventilerede, er givetvis bedre end de eksisterende, men der er fortsat plads til individuel kreativitet vedrørende udvikling af skyggeforanstaltning for eksempel beplantning, plader, camouflagenet med mere.

Effekten af varmforsyning med gas er testes i begge hyttetyper. Formålet med placering af varme i hytterne er at få grisene til at ligge

under varmenheden og dermed mindske risikoen for, at soen lægger sig på dem, da varmen er placeret i et område, hvor soen ikke har adgang. Erfaringer viser, at det er nødvendigt aktivt at flytte spægrisene over i den opvarmede smågrisehule efter faring for, at de kan lære at bruge den. Inden for det/de første døgn søger de ikke - på eget initiativ - væk fra soen. Effekten af

varme på pattegrisedødeligheden kendes endnu ikke.

Forbedret tilsyn

Generelt fremhæves det, at adgangsforhold og tilsynsmuligheder opfattes som forbedrede i forhold til de kendte hyttetyper.

Hytterne kan forsynes med et vipbart signalflag. Det gør det nemt at vise hvilke hytter, der har brug for ekstra op-

Poca hytten er fremstillet i glasfiber og monteret med to døre. Den ekstra dør er to-delt. Foto: Heidi M. Andersen